

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 403 / 2005
ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β'2 Τμήματος Διακοπών
Συνεδρίαση της 10-8-2005

Σύνθεση

Πρόεδρος

: Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη

: Πασχάλης Κισσοῦδης, Βλάσσιος Ασημακόπουλος,
Ευάγγελος Τριτάς, Φωκίων Γεωργακόπουλος,
Ιωάννης Σακελαρίου, Ιωάννα Καραγιανοπούλου,
Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντώνιος Κλαδιάς και
Παρασκευάς Βαρελάς, Νομικοί Σύμβουλοι του
Κράτους.

Εισηγητής

: Δημήτριος Κατωπόδης, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ερώτημα

: Το υπ' αρ. Φ.ΕΚ-419Ν (686) ΑΔ 781289/Σ-1289/4-5-
2005 του ΓΕΑ/ ΥΠΕΠΑ/Δνση Συντονισμού, τμήμα
Δημοπρασιών.

Περίληψη ερωτήματος: Αν, με βάση τις κείμενες διατάξεις, τους όρους της
υπ' αρ. 2012/2004 διακηρύξεως και τα δεδομένα
πραγματικά περιστατικά και στοιχεία, είναι νόμιμος ο
αποκλεισμός μειοδότης επιχειρήσεως, από

Σ.Α.Τ.Ε.

διαγωνισμό δημοσίου έργου, η οποία παρέβη όρο της διακηρύξεως για την υποβολή δηλώσεως διορισμού και αποδοχής διορισμού αντικλήτου κατοίκου Λάρισας, αν και υπέβαλε διορισμό και αποδοχή διορισμού αντικλήτου κατοίκου Αθηνών, τόπο διεξαγωγής της δημοπρασίας.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Ν.Σ.Κ. γνωμοδότησε ως ακολούθως:

1. Δίδεται το εξής ιστορικό, όπως συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου:

1- Η εργοληπτική επιχείρηση «ΕΛΕΡΓΟ Α.Ε.» συμμετείχε σε δημοπρασία που διενεργήθηκε από το ΓΕΑ/Υπηρεσία Έργων Πολεμικής Αεροπορίας, σύμφωνα με την υπ' αρ. 2012/18-11-2004 διακήρυξη. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου των δικαιολογητικών, διαπιστώθηκε ότι στο φάκελο της προσφοράς της, δεν είχαν συμπεριληφθεί οι προβλεπόμενες στην παρ. 6 άρθρο 24 της εν λόγω διακηρύξεως υπεύθυνες δηλώσεις διορισμού και αποδοχής αντικλήτου κατοίκου Λάρισας, αλλά αντί αυτών είχαν υποβληθεί υπεύθυνες δηλώσεις διορισμού και αποδοχής αντικλήτου κατοίκου Αθηνών. Εξ' αυτού του λόγου η επιτροπή του διαγωνισμού θεώρησε το φάκελο της προσφοράς της ως άνω επιχειρήσεως πλημμελώς συμπληρωμένο και απέρριψε την προσφορά.

2- Η αποκλεισθείσα εργοληπτική επιχείρηση υπέβαλε εμπρόθεσμα ένσταση, συνοδευόμενη από τα ελλείποντα δικαιολογητικά, αλλά και με στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι είχε εγκαίρως μεριμνήσει και εκπληρώσει τους απαιτούμενους από τη διακήρυξη όρους για το διορισμό και την αποδοχή αντικλήτου κατοίκου Λάρισας (βλ. το υπ' αρ. 765/27-9-2004 πρακτικό του Δ.Σ. της εταιρείας με το οποίο εγκρίνεται ο διορισμός αντικλήτων, κατοίκων μεγάλων πόλεων της Ελλάδος, μεταξύ των οποίων και η Λάρισα. Βλ. επίσης το υπ' αρ. 19.070/30-9-2004 συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο με το διορισμό και την αποδοχή των αντικλήτων). Επιπλέον η ενισταμένη ισχυρίζεται ότι κατά την ημέρα του διαγωνισμού υπέβαλε τις υπεύθυνες δηλώσεις διορισμού και αποδοχής αντικλήτου κατοίκου Αθηνών, θεωρώντας χρήσιμη την υπόδειξη

αντικλήτου για τη δημοπρασία, σύμφωνα με την υπ' αρ. 358/1997 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ.

3- Με τα ως άνω εκτεθέντα καθίσταται φανερό ότι τα απαραίτητα στοιχεία, που θα καθιστούσαν την προσφορά της επιχειρήσεως παραδεκτή, προσκομίσθηκαν εκ των υστέρων, κάτι που έρχεται σε αντίθεση με το πνεύμα της σχετικής εγκυκλίου με αριθμό 24/20-10-2004 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Οδηγίες για την εφαρμογή του Ν.3263/2004 (άρθρο 3). Είναι όμως και αληθές ότι η εργοληπτική επιχείρηση μερίμνησε για την υπόδειξη αντικλήτου, συγχέοντας όμως τη χρησιμότητα υποδείξεως αντικλήτου δημοπρασίας με τη ρητή απαίτηση του όρου της διακηρύξεως.

4- Το τεχνικό Συμβούλιο έργων του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας με την υπ' αρ. 20 πράξη του (συνεδρία 4/18-2-2005) γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία, υπέρ της απορρίψεως της ενστάσεως της εργοληπτικής επιχειρήσεως «ΕΛΕΡΓΟ Α.Ε.», ως απαράδεκτης σύμφωνα με το Ν. 3263/2004 άρθρο 3 και την εγκύκλιο 24 του 2004.

5- Κατόπιν των προεκτεθέντων, η αρμόδια υπηρεσία υπέβαλε το ως άνω ερώτημα.

II. 1- Με την υπ' αρ. 2012/18-4-2004 διακήρυξη ανοιχτής δημοπρασίας για την επιλογή αναδόχου κατασκευής έργου, προκηρύχθηκε διαγωνισμός για την κατασκευή του έργου «Αναβάθμιση – Αντικατάσταση ΟΝ – ΒΑSΕ εγκαταστάσεων καυσίμων στο Α/Δ Λάρισας» (ΕΚ-419Ν), προϋπολογισμού 4,272.000,000 ευρώ, χρηματοδοτούμενο από το ΝΑΤΟ. Η δημοπρασία ορίσθηκε να διεξαχθεί σύμφωνα με το Ν. 1814/1984, τα εκτελεστικά αυτού διατάγματα και το Ν. 3263/2004.

2- Στο Ν. 3263/2004 «Δημόσια έργα (μειοδοτικό σύστημα ανάθεσης) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α'-179), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. Ανάδειξη αναδόχου εκτέλεσης έργων.

1. Η ανάθεση της κατασκευής των δημόσιων έργων γίνεται υποχρεωτικά στην εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή, υπό τον όρο ότι καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό.....».

«Άρθρο 3. Διαδικασία κατάθεσης και εξέτασης προσφορών.

Παρ.3 Κατά την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των οικονομικών προσφορών, η επιτροπή διαγωνισμού ελέγχει τη νομιμοποίηση των προσώπων που τα υποβάλλουν...Η μη υποβολή οποιουδήποτε από τα δικαιολογητικά συμμετοχής που προβλέπονται στη διακήρυξη καθιστά την προσφορά απαράδεκτη.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 12 του προαναφερομένου νόμου ορίζεται:

«Άρθρο 12. Μεταβατικές και τελικές διατάξεις.

3. Από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργούνται: α)..... ε) η παρ. 7 του άρθρου 17 του Π.Δ. 609/1985.»

3- Η καταργηθείσα διάταξη του άρθρου 17 παρ. 7 του Π.Δ. 609/1985 όριζε τα εξής:

«Όταν ολοκληρωθεί η παραλαβή των προσφορών, η Επιτροπή διαγωνισμού σε μυστική συνεδρίαση αποφασίζει αν έχουν τηρηθεί οι τυπικές προϋποθέσεις από όσους υπέβαλαν προσφορά. Για όσους η επιτροπή κρίνει ότι δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για την υποβολή προσφοράς, οι κλειστοί φάκελοι οικονομικής ή και τεχνικής προσφοράς επιστρέφονται χωρίς να ανοιχτούν. Αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούν και δηλώνουν ότι θα διατυπώσουν τις αντιρρήσεις τους, συμπληρώνοντας και τις επουσιώδεις τυπικές προϋποθέσεις που λείπουν, οι φάκελοί τους κρατούνται».

4- Εξάλλου, στο Π.Δ. 609/1985 «Κατασκευή δημοσίων έργων» (ΦΕΚ Α'-233) ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Άρθρο 4. Δημοπρασία - Διακήρυξη.

1. Η δημοπρασία για την ανάθεση κατασκευής έργου διενεργείται με βάση τη σχετική διακήρυξη.....

4. Η διακήρυξη για τη διενέργεια ανοικτής δημοπρασίας περιέχει τα εξής τουλάχιστον στοιχεία, ανάλογα με το σύστημα υποβολής προσφοράς:

- α) τον τίτλο της αρχής που εκδίδει τη διακήρυξη.
- β) το σύστημα υποβολής προσφοράς με αναφορά στις διατάξεις που εφαρμόζονται για τη διεξαγωγή της δημοπρασίας.
- γ) τον τίτλο του έργου, τα κύρια χαρακτηριστικά του.....

δ) την ημερομηνία διεξαγωγής της δημοπρασίας, τις έδρες των υπηρεσιών στις οποίες θα γίνει η παραλαβή των προσφορών από τις επιτροπές διαγωνισμού.....

ε) τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που γίνονται δεκτές για υποβολή προσφοράς.....

στ) τις απαιτούμενες εγγυήσεις.....

ζ) τα τυχόν απαιτούμενα πρόσθετα δικαιολογητικά, όπως δηλώσεις, αναλύσεις, παρατηρήσεις και άλλα».

«Άρθρο 26. Σύμβαση κατασκευής του έργου.

4. Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος δηλώνει την έδρα της επιχείρησής του και την ακριβή διεύθυνσή της. Κάθε μελλοντική μεταβολή μέχρι την πλήρη εκκαθάριση της εργολαβίας είναι υποχρεωμένος να τη δηλώσει έγγραφα στη Διευθύνουσα υπηρεσία αμέσως..... Ο ανάδοχος επίσης είναι υποχρεωμένος να διορίσει αντίκλητό του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας υπηρεσίας και αποδεκτόν από αυτήν. Με το διορισμό του αντικλήτου κατατίθεται και δήλωση αποδοχής του διορισμού του. Κάθε κοινοποίησή του στον αντίκλητο θεωρείται ότι γίνεται στον ανάδοχο. Αντικατάσταση του αντικλήτου μπορεί να γίνει απ' τον ανάδοχο με ανάλογη εφαρμογή αυτών που αναφέρονται πιο πάνω και ισχύει μόνον από την αποδοχή της από τη Διευθύνουσα υπηρεσία. Η Διευθύνουσα υπηρεσία μπορεί πάντα να ζητήσει την αντικατάσταση του αντικλήτου, αν αυτός αρνηθεί την παραλαβή εγγράφων ή απουσιάζει συστηματικά ή γενικά κρίνεται ακατάλληλος. Στην περίπτωση αυτή ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ορίσει άλλον αντίκλητο».

5- Τέλος, στην υπ' αρ. 2012/2004 διακήρυξη της δημοπρασίας ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής:

«Άρθρο 3. Προϋποθέσεις έγκαιρης και έγκυρης συμμετοχής στο διαγωνισμό – τρόπος υποβολής φακέλων προσφοράς.

3.1. Για την έγκυρη συμμετοχή στο διαγωνισμό ώστε η προσφορά να μην είναι απαράδεκτη, κάθε ενδιαφερόμενος πρέπει απαραίτητως να καταθέσει το φάκελο της προσφοράς του, αφενός συμβατά με τις απαιτήσεις των άρθρων 23 και 24 της παρούσας και αφετέρου εγκαίρως, δηλαδή μέσα στην προθεσμία του άρθρου 18 της παρούσας και κατά τα λοιπά σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.....».

«Άρθρο 24. Περιεχόμενο φακέλου της προσφοράς.

Ο φάκελος προσφοράς κάθε διαγωνιζομένου για να είναι συμβατός προς τις απαιτήσεις της παρούσης διακήρυξης και να είναι έγκυρη η συμμετοχή του, θα περιέχει τον κλειστό φάκελο δικαιολογητικών συμμετοχής και τον σφραγισμένο φάκελο οικονομικής προσφοράς, σύμφωνα με τα κατωτέρω.

24.1. Ο κλειστός φάκελος δικαιολογητικών συμμετοχής προκειμένου να είναι παραδεκτή η προσφορά θα πρέπει να περιέχει όλα τα αναφερόμενα στο άρθρο 23 της παρούσης διακήρυξης δικαιολογητικά και επιπλέον τα ακόλουθα:

1. Τις εγγυήσεις.....

6. Υπεύθυνη δήλωση του εκπροσώπου του συμμετέχοντος με την οποία θα δηλώνεται συγκεκριμένος αντίκλητος κάτοικος Λάρισας με πλήρη αναγραφή των στοιχείων του (ονοματεπώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμούς τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικής συσκευής)».

III. Από τις ανωτέρω διατάξεις και καθ' ερμηνεία αυτών αυτοτελώς και σε συνδυασμό τους, σύμφωνα με το γράμμα, το πνεύμα και το σκοπό τους, συνάγονται οι ακόλουθες παραδοχές:

1. Με το νέο νόμο 3263/2004 θεσπίζεται η ανάθεση του δημόσιου έργου στον απόλυτο μειοδότη, ώστε να λειτουργήσει ο ανταγωνισμός προς όφελος του κυρίου του έργου, υπό τον όρο ότι ο μειοδότης αυτός καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις συμμετοχής στο διαγωνισμό.

2. Η μη υποβολή οποιουδήποτε από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στη διακήρυξη καθιστά την προσφορά απαράδεκτη. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 17 του Π.Δ. 609/1985, σύμφωνα με την οποία αν οι ενδιαφερόμενοι διαφωνούσαν με την κρίση της αρμόδιας επιτροπής ότι δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις για την υποβολή της προσφοράς μπορούσαν να διατυπώσουν τις αντιρρήσεις τους συμπληρώνοντας και τις επουσιώδεις τυπικές προϋποθέσεις που έλειπαν, καταργήθηκε ρητά από τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 3 του Ν. 3263/2004. Υπό την ισχύ της προαναφερομένης διατάξεως είχε γίνει νομολογιακά δεκτό ότι η δυνατότητα συμπληρώσεως των επουσιωδών τυπικών προϋποθέσεων που ελλείπουν δια των ασκουμένων αντιρρήσεων, με την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων, δεν αναφέρεται

Σ.Α.Τ.Ε.

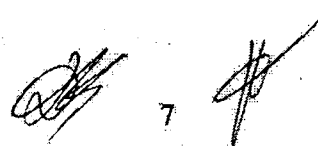
και σε στοιχεία υποχρεωτικώς υποβλητέα, η έλλειψη των οποίων ορίζεται ως λόγος αποκλεισμού από το διαγωνισμό (ΣΤΕ 743/2000).

3. Σύμφωνα με ρητή διάταξη (άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 609/1985), ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διορίσει αντίκλητό του, κάτοικο της έδρας της Διευθύνουσας υπηρεσίας και αποδεκτόν απ' αυτήν. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, η οποία αποβλέπει στη διευκόλυνση των επιδόσεων των οικείων εγγράφων στον ορισθέντα αντίκλητο που κατοικεί στην έδρα της διευθύνουσας υπηρεσίας, η σχετική δήλωση ορισμού αντικλήτου δεν αποκλείεται, κατ' απαίτηση της διακηρύξεως, να υποβάλλεται με την προσφορά. Η διακήρυξη ανοιχτής δημοπρασίας περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία της παρ. 4 του άρθρου 4. Η λέξη «τουλάχιστον» δηλώνει ότι ο κύριος του έργου μπορεί να προσθέσει και άλλα στοιχεία ή όρους προκειμένου να διασφαλισθεί το δημόσιο συμφέρον.

4. Περαιτέρω, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική διοικητική πράξη, η οποία δεσμεύει, τόσο τα διοικητικά όργανα, όσο και τους διαγωνιζομένους, οι δε προσφορές πρέπει να είναι σύμφωνες με το περιεχόμενο του συνόλου των όρων της αυτής (ΣΤΕ 808/1963, 668/1974 Ολ., 3760/1992, 4231/2000). Ενόψει ρητής ρήτρας της διακηρύξεως, με την οποία ορίζεται ότι προκειμένου να είναι παραδεκτή η προσφορά θα πρέπει να περιέχει ορισμένα δικαιολογητικά, είναι νόμιμος ο αποκλεισμός εργοληπτικής επιχείρησης, εφόσον δεν έχει αυτή υποβάλει τα ως άνω δικαιολογητικά (πρβλ. ΣΤΕ 2761/2003 που αφορά προσκόμιση βεβαιώσεως ασφαλιστικής ενημερότητας).

5. Τα τυπικά δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλονται μαζί με την προσφορά. Αυτό επιτάσσει η αρχή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας της δημοπρασίας, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την πλήρωση τυπικών προϋποθέσεων, οι οποίες πρέπει αφενός μεν να συντρέχουν και αφετέρου να αποδεικνύονται κατά την ημέρα υποβολής της προσφοράς.

IV. Με βάση τα ως άνω πραγματικά δεδομένα υπαγόμενα στις προεκτεθείσες διατάξεις και τις ρήτρες της διακηρύξεως, συνάγονται οι ακόλουθες παραδοχές επί των οποίων ερείδεται η απάντηση στο υποβαλλόμενο ερώτημα:

α) Σύμφωνα με ρητή ρήτρα της προαναφερθείσης διακηρύξεως για να είναι παραδεκτή η προσφορά έπρεπε να περιείχε και δήλωση του εκπροσώπου του συμμετέχοντος με την οποία θα δηλωνόταν συγκεκριμένος αντίκλητος κάτοικος Λάρισας, με πλήρη αναγραφή των στοιχείων του. Ο διορισμός αντικλήτου, κατοίκου Λάρισας, προφανώς ορίσθηκε στη διακήρυξη, διότι το δημοπρατηθέν έργο πρόκειται να εκτελεσθεί στη Λάρισα και εκεί εδρεύει η Διευθύνουσα το έργο υπηρεσία.

β) Η εργοληπτική επιχείρηση «ΕΛΕΡΓΟ Α.Ε.», κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών της, διαπιστώθηκε ότι δεν είχε υποβάλει υπεύθυνες δηλώσεις διορισμού και αποδοχής αντικλήτου κατοίκου Λάρισας, αλλά είχε υποβάλει υπεύθυνες δηλώσεις διορισμού και αποδοχής αντικλήτου Αθηνών, επικαλούμενη μάλιστα κατά την υποβολή ενστάσεώς της κατά της απορρίψεως της προσφοράς της, την υπ' αρ. 358/1997 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. Με τη γνωμοδότηση αυτή έγινε δεκτό ότι «στο άρθρο 4 παρ. 3 του Π.Δ. 609/1985 αναφέρονται τα στοιχεία που, τουλάχιστον, πρέπει να περιέχει η διακήρυξη της δημοπρασίας και μεταξύ αυτών δεν περιλαμβάνεται και ο ορισμός αντικλήτου. Τέτοια υποχρέωση επιβάλλεται, αλλά μόνον για τον ανάδοχο κατασκευής του έργου, στο άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 609/1985. Συνεπώς, ο ορισμός αντικλήτου που αναφέρεται στη διακήρυξη της δημοπρασίας, έχει προφανώς την έννοια, ότι οι διαγωνιζόμενες επιχειρήσεις, θα έπρεπε να ορίσουν κάποιον αντιπρόσωπο με τον οποίο να μπορεί η επιτροπή του διαγωνισμού να έρχεται ευχερώς σε επαφή μαζί του, κατά τη διαδικασία αναδείξεως του αναδόχου, αν παρίστατο ανάγκη, λαμβανομένου υπόψη ότι το δημοπρατηθέν έργο θα κατασκευαζόταν στη Λέσβο, ενώ οι περισσότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις, οι οποίες συμμετείχαν σ' αυτόν, είχαν την έδρα τους εκτός Λέσβου και η επικοινωνία μαζί τους από τη επιτροπή του διαγωνισμού ή την αναθέτουσα αρχή, ήταν σχετικώς δυσχερής. Υπ' αυτή την έννοια ο "αντίκλητος" μπορούσε να κατοικεί στο Πλωμάρι, όπου και θα κατασκευαζόταν το έργο και όχι στην πόλη της Μυτιλήνης, που είχε την έδρα της.....η δημοπρατούσα υπηρεσία και η προϊσταμένη αρχή». Με την υπ' αρ. 19/10-7-1997 εγκύκλιο του ΥΠΕΧΩΔΕ κοινοποιήθηκε στις αρμόδιες υπηρεσίες η προαναφερομένη γνωμοδότηση, η οποία έγινε αποδεκτή από τον ΥΠΕΧΩΔΕ, με το ακόλουθο περιεχόμενο. «Με την ανωτέρω γνωμοδότηση γίνεται δεκτό ότι η δηλωθείσα κατοικία του ορισθέντος από τη διαγωνιζόμενη

επιχείρηση αντικλήτου σε τόπο πλησίον του έργου και όχι στην έδρα της διευθύνουσας το έργο υπηρεσίας, όπως όριζε η διακήρυξη της δημοπρασίας του έργου κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού αναδείξεως αναδόχου, δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού της επιχείρησης από το διαγωνισμό. Ωστόσο με την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος υποχρεούται να ορίσει αντικλήτο που να κατοικεί εκεί που εδρεύει η διευθύνουσα το έργο υπηρεσία σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 4 του Π.Δ. 609/1985».

γ) Από τα αμέσως πιο πάνω υπό στοιχεία β εκτεθέντα, προκύπτει ότι η υποβολή δηλώσεως ορισμού αντικλήτου Αθηνών δεν πληροί τον απαράβατο όρο 24.1 και 6 της διακηρύξεως. Η ενισταμένη δε ατελεσφόρως επικαλείται, στην προκειμένη περίπτωση, την προαναφερθείσα γνωμοδότηση 358/1997 του Ν.Σ.Κ., προκειμένου να στηρίξει τη νομιμότητα της προσφοράς της, προεχόντως, διότι η δήλωση ορισμού αντικλήτου Αθηνών, αντιβαίνει σε ρητή ρήτρα της διακηρύξεως που απαιτούσε ορισμό αντικλήτου στον τόπο του έργου, τουτέστιν στη Λάρισα, και διότι, πάντως, ο ορισμός αντικλήτου στην Αθήνα δεν είναι ορισμός αντικλήτου πλησίον του έργου, όπως δέχθηκε η προαναφερομένη γνωμοδότηση και

δ) Κάλυψη της ελλείψεως της απαιτούμενης από τη διακήρυξη δηλώσεως ορισμού αντικλήτου εκ των υστέρων με την αιτιολογία ότι πρόκειται περί ελλείψεως επουσιώδους στοιχείου δεν είναι δυνατή, διότι η σχετική διάταξη που επέτρεπε κάτι τέτοιο έχει καταργηθεί, κατά τα υπό στοιχεία III 2 εκτεθέντα. Ανεξαρτήτως τούτου, η συγκεκριμένη διακήρυξη όριζε η ίδια ότι η μη προσκόμιση των δικαιολογητικών που προβλέπονται στα άρθρα 23 και 24 της διακηρύξεως καθιστούσε την προσφορά απαράδεκτη και, άρα εξ' αυτού και μόνον του λόγου, δηλαδή τη ρητή πρόβλεψη της συνέπειας από τη μη προσκόμιση της δηλώσεως αντικλήτου, σύμφωνα με τη διακήρυξη, ο σχετικός όρος ήταν ουσιώδης.

V. Κατ' ακολούθια των προεκτεθέντων, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η διατύπωση της σχετικής ρήτρας της διακηρύξεως του διαγωνισμού είναι σαφής και κατηγορηματική μη καταλείπουσα αμφιβολία για την υποχρεωτική (επί ποινή απαραδέκτου της προσφοράς) προσκόμιση δηλώσεως διορισμού και αποδοχής αντικλήτου κατοίκου Λάρισσας και, συνεπώς, δεν μπορεί ο συγκεκριμένος όρος της διακηρύξεως να θεωρηθεί

επουσιώδης. Άλλωστε, μια τέτοια ερμηνευτική εκδοχή, αντίθετη προς το γράμμα της διακηρύξεως, θα αντέβαινε στις αρχές της αυστηρά τυπικής διαδικασίας της δημοπρασίας και της ισότητας των μετεχόντων σ' αυτή. Περαιτέρω από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ο προαναφερόμενος όρος της διακηρύξεως, όσον αφορά την απαίτηση της υποβολής διορισμού αντικλήτου Λάρισας, τέθηκε εκ παραδρομής και ότι το ηθελημένο από την αναθέτουσα αρχή ήταν ο ορισμός αντικλήτου Αθηνών.

VI. Με τα δεδομένα αυτά, η απάντηση που αρμόζει στο υποβληθέν ερώτημα, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, είναι καταφατική.-

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 18-8-2005

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Δημήτριος Κατωπόδης
Πάρεδρος ΝΣΚ